

Priloga:

»Priloga 1

ZAHTEVE ZA SEMENSKI POSEVEK OLJNIC IN PREDIVNIC

1. Predhodni posevek

Na zemljišču, kjer je semenski posevek, ne sme biti samosevni rastlin predhodnega posevka.

Semenski posevek, namenjen pridelavi hibridnih sort vrste *Brassica napus*, mora biti na zemljišču, na katerem se najmanj pet let niso pridelovale rastline iz družine križnic (*Brassicaceae* oz. *Cruciferae*).

2. Izolacija

Semenski posevek mora glede oddaljenosti od vira cvetnega prahu, ki bi lahko povzročil neželjeno tujo oprašitev (v nadaljnjem besedilu: izolacijska razdalja), izpolnjevati najmanj zahteve, navedene v Preglednici 1:

Preglednica 1: Izolacijske razdalje za posevke nekaterih vrst oljnic in predivnic

Semenski posevek in kategorija	Minimalna razdalja (m)
1	2
Sareptska gorjušica, črna gorjušica, oljna repica, navadna konoplja, razen enodomne konoplje, barvilni rumenik, navadna kumina, bela gorjušica	
- za pridelavo osnovnega semena	400 m
- za pridelavo certificiranega semena	200 m
Navadna ogrščica	
- za pridelavo osnovnega semena, razen hibridnih sort	200 m
- za pridelavo osnovnega semena hibridnih sort	500 m
- za pridelavo certificiranega semena, razen hibridnih sort	100 m
- za pridelavo certificiranega semena hibridnih sort	300 m
Navadna konoplja, enodomna	
- za pridelavo osnovnega semena	5000 m
- za pridelavo certificiranega semena	1000 m
Sončnica	
- za pridelavo osnovnega semena hibridnih sort	1500 m
- za pridelavo osnovnega semena, razen hibridnih sort	750 m
- za pridelavo certificiranega semena	500 m
Bombaževca (<i>Gossypium hirsutum</i> , <i>Gossypium barbadense</i>)	
- za pridelavo osnovnega semena starševskih linij <i>Gossypium hirsutum</i>	100 m
- za pridelavo osnovnega semena starševskih linij <i>Gossypium barbadense</i>	200 m
- za pridelavo certificiranega semena nehibridnih sort in znotrajvrstnih hibridov <i>Gossypium hirsutum</i> , pridobljenih brez uporabe citoplazmatske moške sterilnosti (CMS)	30 m

- za pridelavo certificiranega semena znotrajvrstnih hibridov <i>Gossypium hirsutum</i> , pridobljenih z uporabo CMS	800 m
- za pridelavo certificiranega semena nehibridnih sort in znotrajvrstnih hibridov <i>Gossypium barbadense</i> , pridobljenih brez uporabe CMS	150 m
- za pridelavo certificiranega semena znotrajvrstnih hibridov <i>Gossypium barbadense</i> , pridobljenih z uporabo CMS	800 m
- za pridelavo certificiranega semena ustaljenih medvrstnih hibridov <i>Gossypium hirsutum</i> in <i>Gossypium barbadense</i>	200 m
- za pridelavo certificiranega semena ustaljenih medvrstnih hibridov <i>Gossypium hirsutum</i> in <i>Gossypium barbadense</i> ter hibridov, pridobljenih brez uporabe CMS	150 m
- za pridelavo certificiranega semena hibridov <i>Gossypium hirsutum</i> in <i>Gossypium barbadense</i> , pridobljenih z uporabo CMS	800 m

V preglednici navedene oddaljenosti se lahko zmanjšajo, če obstaja zaščita pred nezaželenim opraševanjem (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda).

3. Sortna pristnost in čistost

3.1 Splošne zahteve

Semenski posevek mora biti zadosti sortno pristen in čist. Semenski posevek samooplodne linije mora biti zadosti sortno pristen in čist, kar zadeva lastnosti linije. Semenski posevek, namenjen pridelavi semena hibridnih sort, mora biti zadosti sortno pristen in čist tudi glede lastnosti starševskih komponent, vključno z moško sterilnostjo ali obnovo fertilitnosti.

3.2. Posebne zahteve za semenske posevke sareptske gorjušice (*Brassica juncea*), črne gorjušice (*Brassica nigra*), navadne konoplje (*Cannabis sativa*), barvilnega rumenika (*Carthamus tinctorius*), navadne kumine (*Carum carvi*) in bombaževca (*Gossypium spp*), če sorte niso hibridne sorte

Število rastlin, ki očitno ne pripadajo sorti, v semenskem posevku ne sme presegati:

- 1 rastline na 30 m², če je namenjen pridelavi osnovnega semena in
- 1 rastline na 10 m², če je namenjen pridelavi certificiranega semena.

3.3. Posebne zahteve za semenske posevke hibridnih sort sončnic (*Helianthus annuus*)

3.3.1 Delež rastlin, ki očitno ne pripadajo samooplodni liniji ali starševski komponenti, v semenskem posevku ne sme presegati:

a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena:

- samooplodne linije: 0,2 %,
- dvolinijskega hibrida:
 - pri moški starševski komponenti, to je pri rastlinah, ki so prašile ali prašijo cvetni prah, ko ima 2 % ali več rastlin ženske starševske komponente cvetove, ki so sposobni oploditve: 0,2 %,
 - pri ženski starševski komponenti: 0,5 %;

b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena:

- pri moški starševski komponenti, to je pri rastlinah, ki so prašile ali prašijo cvetni prah, ko ima 2 % ali več rastlin ženske starševske komponente cvetove, ki so sposobni oploditve: 0,5 %,
- pri ženski starševski komponenti: 1,0 %.

3.3.2 Pri pridelavi semena hibridnih sort sončnice morajo biti izpolnjene tudi naslednje zahteve in standardi:

- a) v času, ko cvetijo rastline ženske starševske komponente, morajo rastline moške starševske komponente prašiti dovolj cvetnega prahu;
- b) ko imajo rastline ženske starševske komponente brazde pestiča, ki so sposobne oploditve, delež ženskih rastlin, ki so prašile ali prašijo cvetni prah, ne sme presegati 0,5 %;
- c) skupni delež rastlin ženske starševske komponente, ki očitno ne pripadajo komponenti in ki so prašile ali prašijo cvetni prah, v semenskem posevku, namenjenem pridelavi osnovnega semena, ne sme presegati 0,5 %;
- d) za pridelavo certificiranega semena se uporabi moško sterilna starševska komponenta, ki vsebuje posebno linijo ali linije za obnovev moške fertilitnosti, tako da bo imela najmanj ena tretjina rastlin, zraslih iz tako nastalega križanja, v vseh pogledih normalen cvetni prah.

Če se za pridelavo certificiranega semena hibridnih sort sončnice uporabita moško sterilna ženska starševska komponenta in moška starševska komponenta, ki ne obnavlja moške fertilitnosti, in zato zahteve iz d) točke prejšnjega odstavka ni mogoče izpolniti, se mora seme, pridelano iz moško sterilne starševske komponente, pomešati s semenom, pridelanim iz starševske komponente, ki je v celoti moško fertilna. Razmerje semena iz moško sterilne in moško fertile starševske komponente ne sme presegati razmerja dva proti ena.

3.4 Posebne zahteve za semenske posevke hibridnih sort navadne ogrščice (*Brassica napus*), pridobljene z uporabo moške sterilnosti

Delež rastlin, ki očitno ne pripadajo samooplodni liniji ali starševski komponenti, v semenskem posevku ne sme presegati:

a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena:

- samooplodne linije 0,1 %,
- dvolinijskega hibrida:
 - pri moški starševski komponenti: 0,1 %,
 - pri ženski starševski komponenti: 0,2 %;

b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena:

- pri moški starševski komponenti: 0,3 %,
- pri ženski starševski komponenti: 1,0 %.

Moška sterilnost mora biti za pridelavo osnovnega semena najmanj 99 % in za pridelavo certificiranega semena najmanj 98 %. Stopnja moške sterilnosti se oceni tako, da se pri cvetovih pregleda odsotnost fertilnih prašnikov.

3.5 Posebne zahteve za semenske posevke hibridov bombaževca (*Gossypium hirsutum* in *Gossypium barbadense*)

V semenskem posevku, namenjenem pridelavi osnovnega semena starševskih linij *Gossypium hirsutum* in *Gossypium barbadense*, mora biti sortna čistost ženske in moške starševske linije najmanj 99,8 %, ko ima 5 % ali več ženskih rastlin cvetove, ki so sposobni oploditve. Stopnja moške sterilnosti ženske starševske linije, ki semeni, se oceni tako, da se pri cvetovih pregleda prisotnost sterilnih prašnikov, ki ne sme biti manjša od 99,9 %;

V semenskem posevku, namenjenem pridelavi certificiranega semena hibridov *Gossypium hirsutum* in *Gossypium barbadense*, mora biti sortna čistost starševske linije, ki semeni, in opraševalske starševske linije najmanj 99,5 %, ko ima 5 % ali več ženskih rastlin cvetove, ki so sposobni oploditve. Stopnja moške sterilnosti ženske starševske linije, ki semeni, se oceni tako, da se pri cvetovih pregleda prisotnost sterilnih prašnikov, ki ne sme biti manjša od 99,7 %.

4. Zdravstveno stanje

Škodljivih organizmov, ki zmanjšujejo uporabnost semena, mora biti čim manj.

Škodljivi organizmi iz prejšnjega odstavka so pri soji (*Glycine max.*) zlasti naslednji: *Pseudomonas syringae* pv. *glycinea*, *Diaporthe phaseolorum* var. *caulivora* in var. *sojae*, *Phialophora gregata* in *Phytophthora megasperma* f.sp. *glycinea*.

5. Poljski pregledi

5.1 Izpolnjevanje zahtev in standardov iz te priloge se preveri pri poljskih pregledih, ki se pri osnovnem semenu opravijo uradno, pri certificiranem semenu pa uradno ali pod uradnim nadzorom, v skladu z določbami 14. člena tega pravilnika in s to prilogo. Poljski pregledi se opravijo v času, ko to omogočata stanje in stopnja razvoja semenskega posevka.

5.2 V semenskem posevku se opravi:

- pri sortah sončnic (*Helianthus annuus*), navadne ogrščice (*Brassica napus*) in bombaževca (*Gossypium hirsutum* in *Gossypium barbadense*), ki niso hibridi: najmanj en poljski pregled;
- pri hibridnih sortah sončnic (*Helianthus annuus*): najmanj dva poljska pregleda;
- pri hibridnih sortah navadne ogrščice (*Brassica napus*): najmanj trije poljski pregledi; prvi pregled se opravi pred cvetenjem, drugi na začetku cvetenja in tretji konec cvetenja;
- pri hibridih bombaževca (*Gossypium hirsutum* in *Gossypium barbadense*): najmanj trije poljski pregledi; prvi pregled se opravi takoj po začetku cvetenja, drugi pred koncem cvetenja in tretji konec cvetenja, po odstranitvi opraševalskih starševskih rastlin, če je ta odstranitev potrebna.